

Til Socialudvalget

15-04-2015

Orientering om forvaltningens indsats i forhold til børn i familier med alkoholproblemer

Sagsnr.
2015-0075285

Dokumentnr.
2015-0075285-2

Under behandling af sagen vedr. resultaterne af udviklingssporere for udvikling af misbrugsområdet, herunder familiebehandling, d. 11. marts 2015 bad Socialudvalget om et notat der belyser, hvordan forvaltningen arbejder med, at der er fokus på børnenes behov og trivsel i familier med alkoholmisbrug.

Sagsbehandler
Mi Kortzau

I det følgende beskrives hvordan der aktuelt arbejdes med familien og særligt børn når forvaltningen får kendskab til en alkoholproblematik i familien.

Børn og unge med forældre med alkoholproblemer

I Borgercenter Børn og Unge arbejdes der ud fra en løsningsfokuseret tilgang til de børn og unge med forældre med alkoholproblemer som centret møder – lige fra de forebyggende forposter (familie- og ungerådgivninger, gadeplansindsatsen, skole- og daginstitutionssocialrådgivere), opstart af en undersøgelse, til iværksættelse af foranstaltning. Det betyder, at man i dialogen med familien fastholder et fokus på familiens ressourcer, bekymringer, ideer om forandringer, mål og inddragelse af netværk.

Metode til inddragelse af børn

En del forskning tyder på, at mange børn og unge, der har en social sag, ikke har følt sig involveret og spurgt til deres tanker og følelser. For at imødekomme dette har Borgercenter Børn og Unge (tidligere Børnefamiliecenter København) arbejdet med implementering af den løsningsfokuserede tilgang, der netop har inddragelse som formål. En løsningsfokuseret tilgang er fx metoden ”De 3 huse”, som man anvender i Borgercenter Børn og Unge. Metoden er udviklet af Sonja Parker og Andrew Turnell. De 3 Huse er en metode specifikt udviklet til at involvere børn og unge i socialt arbejde, til undersøgelse og vurdering af barnets situation samt til planlægning af, hvad der skal ske. Hvis familien efter afsluttet undersøgelse visiteres til forebyggende foranstaltning, bruges De 3 Huse ofte også i familiebehandlingen og ved samtaler med barnet/børnene i familien. De 3 Huse er et praktisk værktøj til at have målrettede samtaler med børn og unge om, hvad de oplever der sker i deres liv (både gode og dårlige ting), og hvad de gerne vil have, at der skal ske i fremtiden.

Foranstaltninger i Borgercenter Børn og Unge

Hvis Borgercenter Børn og Unge har en bekymring for et barn eller en ung, kan der iværksættes forskellige foranstaltninger som:

MR Voksne - personale

Bernstorffsgade 17
1577 København V

Telefax
3317 3731

Mobil
2053 5608

E-mail
Z434@sof.kk.dk

www.kk.dk

Familiebehandling - med fælles familiesamtaler, hvor der også arbejdes med mål relateret til alkohol og hvordan fremtiden uden alkohol ser ud. I familiebehandlingen kan netværket også inddrages med henblik på at udarbejde små ”sikkerhedsplaner” (se nedenfor) for, hvad børnene og netværket skal gøre, hvis ”mor eller far falder i”.

Psykologbehandling - nogle børn og unge henvises til behandling i Psykologhuset, hvor der også kan arbejdes med alkoholrelaterede temaer.

Kontaktperson - nogle unge får en kontaktperson, som ved samtaler kan være en vikarierende voksen og tilbyde kompetent voksenstøtte i en periode.

Sikkerhedsplaner - er en meget intensiv forebyggende indsats. Sikkerhedsplansarbejdet kombinerer grundigt myndighedsarbejde og kontrol på den ene side – med familiebehandling og netværksinddragelse på den anden side. Målgruppen for indsatsen er børnefamilier, hvor der er stor bekymring for barnets sikkerhed og trivsel, og hvor der er grundlag for en anbringelse af barnet udenfor hjemmet. Ved denne indsats forbliver barnet i hjemmet samtidig med, at der iværksættes en omfattende plan med aftaler for barnets hverdag, professionel kontrol, terapeutisk arbejde og inddragelse af familiens private netværk.

Børn og unge med forældre i alkoholbehandling

Alle borgere, der ønsker behandling for et alkoholmisbrug, kan henvende sig uden forudgående visitation på en af de fire alkoholenheder i byen. Mange af de indskrevne i Alkoholenheden har ikke en social myndighedssag, heller ikke selvom de har børn, og dermed er det heller ikke alle ”sager”, hvor Borgercenter Børn og Unge er involveret.

Alkoholenheden har fokus på familien. Det indbefatter den, der har alkoholproblemet, ægtefælle/samlende og eventuelle børn. Baggrunden er, at der arbejdes ud fra et såkaldt ”systemisk perspektiv” med fokus på relationer og mønstre i familien.

I Alkoholenheden har ca. 20 pct. af brugerne et eller flere børn under 18 år. Som led i startmodulet, som er de fire første måneder i behandlingen, er der fokus på de pårørende og eventuelle børn.

De pårørende indbydes til samtaler, hvor fokus er på relationerne i familien, hvordan familien takler det at have misbruget tæt inde på livet. Især er der fokus på, hvordan børnene trives og på, hvordan den ikke drikkende forælder i familien beskytter børnene. Hvis det er muligt, inviteres børnene med til samtaler.

Der udarbejdes en nødplan, omhandlende hvordan børnene skal/kan handle, hvis der kommer tilbagefald af alkoholmisbruget. Det kan omhandle telefonnumre til en person tæt på barnet. Nødplanen udarbejdes gerne sammen med barnet. Hvis det ikke kan lade sig gøre, kan forældrene selv formidle planen til barnet.

Der er i hele behandlingsforløbet fokus på og opfølgning på børnenes situation. Alle Alkoholenhederne har en børnefaglig medarbejder ansat, og har en fast procedure ift. forældre, der er indskrevet i alkoholbehandling, og som har børn under 18 år:

- Ugentlig kontrol af forældre med børn under 18 år.
- Børnekonference 2 gange månedlig, - med fokus på om Alkoholenheden har det rette fokus på indsatsen ift. børn.
- Børnesamtaler og forældreundervisning.

I tilfælde af behov for underretning til Borgercenter Børn og Unge, gøres dette så vidt muligt sammen med familien.

Underretning fra Alkoholenheden på et barn/børn

Når Borgercenter Børn og Unge modtager underretninger fra alkoholenhederne indkaldes eller besøges disse familier til partshøring og drøftelse af indholdet af underretningen. Som del af den sædvanlige procedure ved håndtering af underretninger, udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser og udarbejdelse af handleplaner, inddrages børnene altid. Dette i varierende omfang afhængig af børnenes alder, modenhed og problemets art. Børnene vil ofte blive inviteret til samtale med sagsbehandleren, der kan afholdes i Borgercenter Børn og Unge, ved et hjemmebesøg hos familien eller på barnets skole eller institution.

Igennem disse samtaler med barnet får sagsbehandleren viden om, hvilke bekymringer barnet har, hvilke ressourcer der findes i barnets omgivelser og hvad barnet ønsker, at der skal ske. På baggrund af denne information og de øvrige oplysninger som sagsbehandleren indhenter fra familie, professionelt og fra familiens privat netværk omkring barnet, foretager sagsbehandleren en risikovurdering. Risikovurderingen danner afsæt for vurderingen af hvilke tilbud, det enkelte barn har brug for - også i relation til forældrenes alkoholmisbrug.

Generelle rådgivningstilbud til børn og unge i Socialforvaltningen

Socialforvaltningen råder over en række åbne rådgivningstilbud, som børn og unge i familier med alkoholproblemer kan bruge som en direkte indgang til at få hjælp. Tilbuddene har en særlig rolle i forhold til at spotte mistrivsel hos børnene og handle på dette fx ved at sende

en underretning og motivere forældrene til at gå i misbrugsbehandling. Det drejer sig om:

- **Unge- og familierådgivningerne** - placeret fem forskellige steder i byen og giver åben anonym rådgivning i forhold til alle typer sociale problemer.
- **Skole- og daginstitutionssocialrådgiverne** – fungerer som brobyggere mellem daginstitutioner, skoler og Socialforvaltningen. Hvis et barn mistrives pga. forældrenes misbrug, tager de - i samarbejde med skole og daginstitution - direkte fat i forældrene.
- **Gadeplansmedarbejdere** – opsøgende socialarbejdere, som primært har fokus på børn og unge fra udsatte boligområder. Giver anonym rådgivning i forhold til alle typer sociale problemer.
- **Vilde liv** – opsøgende socialarbejdere på Christiania, som har fokus på de unges forhold til rusmidler og generelle trivsel i øvrigt. En del af de unge kommer fra hjem med misbrug.
- **U-Turns anonyme rådgivning** – unge får rådgivning omkring rusmidler. Også her er en del af de unge fra hjem med misbrug.

Tilbud der retter sig mod børn og unge i familier med alkoholproblemer

Rådgivningen DeDrikkerDerhjemme - er en kommunal åben anonym rådgivning, der er specialiseret i viden om, hvordan man hjælper børn og unge i familier med et for stort alkoholforbrug.

Alkoholkonsulenterne i DeDrikkerDerhjemme er uddannede familie- og psykoterapeuter med speciale i børnesamtaler og alkoholproblemers indflydelse på relationerne i familien. Samtalerne kan være af forskellig varighed og omfang. Nogle forløb kan være samtaler med kun den unge eller den ene forælder, mens andre forløb kræver samtale med flere pårørende og fagpersoner omkring barnet og familien.

DeDrikkerDerhjemme samarbejder med Borgercenter Børn og Unge og arbejder hvert år med to nye enheder i Borgercenter Børn og Unge. Alkoholkonsulenterne sidder med i undersøgelsesgrupperne, deltager i underretningssamtaler og børnesamtaler, hvor de er med til at sætte ord på alkoholproblemet og konsekvenserne for børnene. Sagsbehandlere får derved sidemandsoplæring i samtalen om alkoholproblemer i familien.

TUBA -København (Terapi og rådgivning for Unge som er Børn af Alkoholmisbrugere) er en terapeutisk rådgivning for unge mellem 14 og 35 år, der er vokset op i en familie med alkoholproblemer. Tuba tilbyder blandt andet individuelle forløb, gruppeforløb og arrangerer

temaaftener. Socialforvaltningen har indgået en partnerskabsaftale med Tuba, der sikrer en behandlingsgaranti for i alt 350 unge i alderen 14-25 år, der vokser op i familier med alkoholproblemer. Aftalen om en behandlingsgaranti betyder, at unge mellem 14 og 17 år får behandling inden for tre måneder, og unge mellem 18 og 25 år får behandling inden for seks måneder. Derudover samarbejder Tuba og Socialforvaltningen, særligt De Drikker Derhjemme, med Tuba omkring indsatser til målgruppen.

Barnets blå hus - er et tilbud til børn i aldersgruppen 6-13 år, som lever i familier, hvor forældrene har et problematisk brug af enten alkohol eller stoffer. Alle børn i målgruppen kan komme i Barnets Blå Hus alene, sammen med en kammerat eller med deres far eller mor. I tilbuddet kan de spise god mad og få sjove oplevelser sammen med andre.